

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Yidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— július 10.

(Megérdemelt lecke.) Ha van igazán megérdemelt lecke, abban volt részük ma Wekerle miniszterelnök jóvoltából a nemzetiségeknek. Hazudoznak — ezzel az egy szóval jellemezhető egész parlamenti akciójuk. Választási visszaélésekkel hozakodnak elő ők, a kik gyujtogatásokkal terrorizálták az ellenpárti szavazókat. Ezeket most is zsanádókkal kell őriztetni az oláh „cine mintye” miatt. Még csak fanatizmussal sem lehet őket... menteni, annyira kalmárlekek, annyira a hideg önzés számítása vezérli őket még a most folyó obstrukcióban is. Leleplezi fufangjokat a mai „Budapesti Hírlap.” Egy nagy alapítványt akarnak kézhez kaperítani az oláhok. Tudják, hogy bekövetkezik az ex lex, ha e hóban nem folyik le a főirati és a költségvetési vita. Majd beszüntetik, ha betömik a szájukat. *Hazudnak és zsarolnak*, imé ilyen kezekben vannak a nemzetiségek. Meddig hagyjuk még a karmaik közt?

(Tévedés.) Vajda Lajos „az elboeskosodott nemzetiségi magyar” azt állította, hogy társaságban a magyarok „büdös oláh”-nak nevezik őket. Tévedés. A kinek — különben rossz ízlése engedi „vad oláh”-ot mond. De azt se másra, csak a ki közölök igazán meg van vadulva.

(Herbertek.) A haladópartiak nagyra vannak vele, hogy egy-egy miniszter a fiát

valami szerényebb állásba helyezi; olyan állásba, a melynél más kormányok esetleg külömbbel is látnák el a képzett és tehetséges egyéneket. Ugyan hol van az megírva, hogyha valakinek miniszter az apja, annak a pályája és előhaladása el legyen vágva, az most már semmittevésel és ingyenélésel töltse a napjait? Ha ez lenne a törvény, akkor ugyan kötéllal kellene fogni a minisztereket, a kik *apák* is!

A hortobágyi sáskajárás.

Írta: **Jablonski József,**
a m. kir. Rovartani Állomás igazgatója.

(Befejező közlemény.)

— július 10.

(II.) Altalában, hogy ez utóbbi helyen a kár milyen nagy, leginkább megvilágítják a helyszínen megfordult pénzügyi igazgatósági emberek, akik az egyelőre hozzávetőleg bejelentett összes terület alapján 100—120 koronányi adóelengedést helyeznek ki-látásba.

Másutt, sem Balmazújvároson, sem Hajduböszörményben, sem Nánudvaron, sem az ohati pusztán, sem Egyeken, sem a Hortobágyhoz legközelebb eső Kónyán a vetésekből egy szem, a takarmányból pedig egy sem esett áldozatul a sáskának.

Ez volna tehát az a nagy kár, a mely szerint 60 ezer kat. hold vetése oda van!

A rémhir mondja, hogy a veszedelem már tovább vonul s a baj az Al-

földet is fenyegeti. E felől most már nemcsak a hortobágykörnyeki, hanem a távolabbi gazda is nyugodtan alhatik. A sáska Hortobágyon még mozog; ide-oda szálldos. Abban az imént említett gyeptörésben nőtt zabban július 4 én délelőtt legalább 6—8 raj emelkedett föl s ide-oda szállva, akár ki a vetésből a gyepre, akár a gyeptől a vetésbe szállt. E szálldogálás azonban már nem veszedelmes, hanem inkább olyan kóválygó játékforma, mint a minőt a gazdag népességű méhköpü előtt a méhek folytatnak. A veszedelem azért már elmúlt, mert a sáskák már nemcsak tele vannak kifejlődött tojással, hanem, mint a szintén már július 4-én láttam, több helyen tojnak is. Ez tehát azt jelenti, hogy kárt többé nem tesznek.

A rémhirnek egy más része hirdeti, hogy a hortobágyi marhaállományt éhínség fenyegeti. Aki a Hortobágyot évek óta ismeri, tudja, hogy ez idén annyi fű termett, mint állítólag 1903-ban, azaz annyi sok, hogy a tavalyi, vagy az 1904. évi Hortobágyra rá sem ismertem. Májusban sokhelyen majdnem térden felül volt a fű, holott tavaly alig volt egy két foltnyi hely, amit kaszálni lehetett volna. Tavaly és 1904-ben, amikor mindkét évben láttam az állapotot, június végén olyan kisült és kopár volt a Hortobágy, mintha leborotváltak volna; holott ez idén, a halas-közi tanyán és a Szathmáry-telek, Kungyörgy-tava környékét kivéve, ahol a sáska nagyot rágott, még most, július

Gondolsz-e . . .

Gondolsz-e arra, hogy majd évek múlva,
De egyszer mégis még találkozunk.
Te tisztes asszony, én őszbe borulva
S a mult felett majd elábrándozunk?! . . .

S elmondjuk egymásnak busan, nyugodtan,
Hogy rég volt bár, boldogok nem vagyunk,
Mióta hü szívünk egymásért dobbant
És mégis, mégis széjjelvált utunk.

Elmondjuk, hogy hideg van a szívünkben,
Kiegett bár, de nem feledhetett.
És forró könyvek szöknek a szemünkbe,
Siratjuk azt, mi régen elveszett.

Erdős Dezső.

Dola és Beppo.

Írta: **Vidovich Ernő.**

Beppo otthagya a sziniiskolát a Dola kedvéért. Feláldozta szép, érces hangját s az operáriák helyett fülbemászó, provencai kuplékat énekelt együtt Dolával. Elésábitotta a leány gesztenyeszínű hajkoronája, két nevető kék szeme s otthagyt a hírt, dicsőséget.

Ő husz éves volt, Dola tizennyolc. Valami közös vonzódás ismerette meg őket egymással. A sziniiskola zongoratermében találkoztak először egy felvételi vizsgán s a sok fiatal leány között látta először Beppo Dolát. Talán az vonzotta a leány felé, hogy a szigorú bizottság megbuktatta Dolát s látta, a mint a leány édes ajkai remegnek a keserűségtől.

Odament hozzá s vigasztalni próbálta.

— Lásza, megtörtént ez mással is. — Majd felveszik szeptemberben.

— Nem vesznek — szolt Dola panaszkodva — mert nem vagyok „olyan” mint a többi.

S ez a szó nagyon meghatotta Beppet.

— Pedig szebb hangja van, mint akár-melyiknek — erősítette.

S azután olyan hónapok következtek, melyeket nemcsak a naptártudósok mondanak tavaszának, hanem azok is, a kiknek szívébe valami keletkező érzés édes boldogsága lopózik. Együtt sétálnak a Városligetben. Dola néha ábrándosan nézett Beppora s Beppo megszorította a Dola kicsiny, fehér kezét.

Vajjon mi boldogság lehet ebben? Sokszor elbolyongok magam is zöld lombos hársfa illatu erdőszégen, előtttem félénk őzike szökell, az egész erdő sejtelmesen bug

s végtelenül boldognak érzem magam s mégsem tudnám megmondani, mi boldogít? Talán ugyanez az érzés ejtette meg őket is. A boldogsághoz vagy nagyon kevés kell, vagy nagyon sok.

S Beppo a végén feláldozta a pályáját. Elment Dolával szonettekét énekelni. A Mester, mikor megjutta, csak ennyit mondott:

— Ostobaságot követsz el, de mégis jól teszed. Közöttünk már nem tudnál boldogulni, hátha így sikerül.

S énekeltek pajkos dalokat. Különösen egy volt, a mellyel meghódították a közönséget, vidám kuplé, a melynek Beppo énekelte a refrainjét!

„De szeretlek kicsi Dolám én is.”

S a közönség jókedvűen kiáltotta utána:

„De szeretlek kicsi Dolám, én is.”

S Bepponak ez nagyon fájt. Még akkor nem mondta meg Dolának mennyire szereti s azt hitte, hogy a közönség kiáltozása nem egyéb nyílt vallomásnál, hogy előbb utóbb elcsábítják, elrabolják a boldogságát.

Mikor az est fáradalmi után nyugodni tértek, Beppo izó fejét a hideg falhoz hajtotta. Sokszor megkopogtatta a falat s csendesen kérdezte:

— Alszol, Dola?

— Rólad álmodom.

elején is van sok mező, noha napról-napra eszi a jószág és bántja a szét-széledő sáska. Ma, a sáskajárás idején, mondhatom, hogy az említett helyek kivételével, tiszszerte olyan jó mező van még a Hortobágyon, mint a milyen tavaly volt, mert hisz tavaly ilyenkor már semmi sem volt, hol most még mindig van fű rajta. Igaz, hogy a fű vén, száraz és fehérlék, mint az érett gabona s a marha, míg jobbat talál, nem eszi, de ha más nem lesz, elfogyasztja azt is. Tavaly ilyenkor javában koplalt az amugy is igen lesóványkodott jószág, holott most a gulya és ménés olyan jó állapotban van, hogy öröm nézni.

És mint biztos forrásból tudom, Debrecen városa nem kaszáltatott már jó régen Hortobágyon annyi szénát, mint amennyit az idén.

Tehát sem a sáska, sem a Hortobágy nem szolgálhatnak ürügyül, ha esetleg télen a jószágnak takarmánya nem lesz.

Ime! Ez a hortobágyi sáskajárás képe. — Én egy szóval sem mondom, hogy Hortobágyon nincs baj és — tekintettel arra a nagy veszedelemre, amelyben mostanáig volt — nem is mondom, hogy nincs kár, de hogy ez máris olyan fenyegető mérveket öltött volna, mint a napi lapokban olvasott hírek szerzője mondja, arról egyáltalán szó sincs. Hogy jövőre milyen nagy s az ez évinél bizonyára jóval súlyosabb veszedelem fenyeget, az bizonyos. Amit az előre kiszámíthatatlan viszonyokkal, a legérdekeltebb fél két évi közömböségével, Debrecen város polgárságának hiteltelenségével szemben (hogy t. i. mi a Hortobágyon nem sáskát, hanem a már régen ismert és ártatlan kabócát, szöcskét bántjuk) és a testet fárasztó, lelket bénító nehéz munkánk közben az ember megfeszített munkája és hártart nem ismerő fáradozása megtehet, mi megtettünk. Ha ez évi irtás nem úgy végződött, mint a miként május végén már reméltem, abban nem a pénzhiány, nem az irtás kései kezdete,

de nem is a sáska tömege akadályozott meg, hanem azok a viszonyok, amelyek ott — úgy látom — évről-évre, gazdasági tekintetben rosszabbodnak, de a sáskára nézve egyre javulnak, mert nagyobb arányu elszaporodását lehetővé teszik.

Hogy Hortobágyon ez idén mennyi volt a sáska és hogy belőle mennyit irtottunk ki, azt csak az tudná megmondani, aki a hat heti munkát napról-napra látta volna! Ha az a sáska mind élne, a rajzó tömegeből jutott volna nemcsak a Hortobágyot körülvevő vármegyéknek, hanem a jó távoli vidékeknek, sőt talán a szomszédos országoknak is. A mostani állapot, tekintettel a jövőre, aggasztó, de ez idő szerint nagyobb aggodalomra már ne adjon okot.

Hogy a jövőben mi történjék, arról most én itt nem beszélek, mert ez más helyre tartozik: azt azonban bátran mondhatom, hogy jövőben nagy veszedelem fenyeget, amelynek meggátolása nem százazrekbe, de milliókba is kerülhet, ha meg nem változnak azok a gazdasági viszonyok, amelyek mind a Hortobágyon, mind azzal szomszédos óriási nagy legelőkön vannak.

Az itt lévő állapotokon mind a tulajdonosoknak, mind a közzgazdáknak gondolkozniok kell, mert a helyzet itt nagy válságok csiréit hordja magában. A földmivelésügyi kormány hiába fogja költeni a milliókat olyan földekért, amelyek hivatalos bevallások alapján katasztrális holdankint 0.98—1.00 koronát jövedelmeznek, miközben a sáska hol itt, hol ott megmarad és kisebb-nagyobb évközökben olyan erővel jelentkezik, hogy irtásához ismét hozzá kell fogni. És tarthatatlan a helyzet ott, ahol a szintén fölösleg számba menő föld holdankint csak 98 fillért jövedelmez, holott a szomszéd városok nagy számu népe földet és a föld révén kenyeret kér és mert nem kapja, magát a vagyoni jogi viszonyokat, jogrendet, haladást fölforgató szocializmus karjaiba veti és meg nem értett eszméktől elragadtatva földosztást prédí-

kál! De nem erről akarok én szólni és nem is a jövővel való fenyegetődzés volt a célom. Most csak megnyugtanni akarom az érdekelt gazdákat, hogy a sáska veszedelem miatt ki-ki nyugodtan folytassa a maga munkáját.

Politikai hírek.

— **A képviselőház ülései.** Budapestről táviratozzák: A nemzetiségi képviselők ma elhatározták, hogy csak oly kiterjedt részt vesznek a költségvetési vitában, mint a feliratban. Erről értesülve, a kormány elhatározta, hogy még e héten beterjeszti a Ház üléseinek meghosszabbítására vonatkozó indítványát.

— **A vidéki rendőrségek.** A belügyminiszter a legközelebbi hetekben föl fogja hívni a vidéki városokat, hogy rendőrségeik számára készítsenek új szabályzatot, mert a most érvényben levő nem modern és nem felel meg a követelményeknek. Ahol ez a fölszólítás nem használ, ott a belügyminiszter szigorú intézkedéseket foganatosít.

— **A kvóta.** Budapestről jelentik: Földes Béla, a magyar kvóta-küldöttség előadója elkészítette jelentését, a mely szerint az osztrák kvótaküldöttséggel folytatott tárgyalások eredménytelenek maradtak, mert Magyarország az eddiginél több kvótát nem fizethet.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, július 10.

Ugy látszik, a felirati vita már teljesen kimerítette a Ház érdeklődését, mert ma is alig 40 képviselő volt jelen az ülés megnyitásakor, azok is unott kényszerűségből ülnek helyeiken.

Kiemelkedik a vitából Wekerle miniszterelnök államférfiúi magaslaton mozgó nagy beszéde. Báró Bánffy Dezső derekasan odavág a nemzetiségeknek, a kik mai is lopták a drága időt.

Justh Gyula elnök megnyitja az ülést és bitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Ez volt az őszinte vallomás.

S egy őszi estén Beppo megvallotta szerelmét.

A leány lehajtotta a fejét s halkán szólanı kezdett:

— Hagyj békét. Nem jobb volt ez eddig így? Mind a ketten tudtuk, hogy szeretjük egymást s megelégedünk a csendes boldogsággal. — Minek beszélsz róla? Soha nem nyujtom esőkra az ajkam, nem ölelsz meg a szemek szerelmével.

Meg sem esőkolták egymást s Beppo mégis kitörő boldogsággal énekelte:

„De szeretlek kicsi Dolám, én is.“

Egy napon Beppo szomorú hírt kapott. Meghalt az apja.

Mikor arra határozta magát, hogy színes lesz, szakított a családjával. — Mikor később látták, hogy boldogulni fog s nem lesz belőle vándorkomédiás, közeledni kezdtek feléje. Különösen az apja, a ki nem tudta kitörülni szívéből a legkedvesebb fia emlékét. Nem igaz az, hogy az anya szereti jobban a gyermekeit. Más szeretet az, amely az anyát gyermekeihez fűzi, az apa öntudatosan, igazán szeret.

S az egész dolgot elrontotta Beppo,

akkor, midőn otthagya a színiakadémiát. — Hiába irt az apjának panaszos, bánatos hangu leveleket, nem is válaszolt neki. A végén elhitte maga is, hogy nagy bünt követett el és sokszor álmatlan éjszakáin, a borongós, kínzó őszi estéken megjelent előtte az apja ősz, szelid arca. Szinte érezte, a mint erős férfikezét a homlokára teszi, hallotta, a mint halkán, fájdalmasan szól hozzá:

— Fiam, édes kis fiam.

S ennek most vége. Mikor a vasuti kocsiiban ült s a mozdony gyors zakatolásával haladt állomásról állomásra, szüntelen az apja emléke foglalkoztatta. Eszébe jutott a gyermekkor sok édes emléke s valamennyiben megújulva látta az atyját, a kit nem feleldhet soha.

S ott volt a temetésen. Testvérei siettek a koporsó lezárásával, nem skarták, hogy Beppo a tekintetével, utolsó esőkjával megfertőztesse az apa emlékét.

Pedig ez a fiu, mégis jobban szerette az apját, mint a többi. Este volt, mikor megérkezett. Egy öreg cseléd fogadta, a kinek az apja koporsójához s ő odarokkadt a hideg ércfal mellé s ott térdelt egész éjjel. A szemé égett a fájdalomtól, ajkát néha panaszos sóhaj hagyta el, mégsem tudott sírni. A szomszéd szobából sokszor halk mozdolást, beszélgetést hallott, megismerve az anyja s a

testvérei hangját. Érezte, ha bejönne valamelyik s szeliden megfogná a kezét, megtagadná a multját, el tudna mindent feledni ezért a hideg testért, a ki ott feküdt mellette némán, mozdulatlanul.

S azután jött a rettenetes vég. Beppo ott állott a sir egyik oldalán, a másikon az anyja s a testvérei. A mint a koporsó lassan elsüllyedt a mindenség mélyében, érezte, hogy avval együtt elpusztul az utolsó kapocs is, a mely őt ehhez a világhoz köti.

Ment vissza. A legelső vonat Dolához vitte. Utközben mindig vele foglalkozott, a ki azért szereti, mert komédiás, hiszen azért gyűlöli a többi.

Első kérdése, mikor megérkezett, Dola volt, hol van a leány?

S az idegenek közömbösen feleltek neki:

— Tegnap elulazott egy huszártiszttel. Hát igen. Miért ne ment volna. Alig egy esztendeje ismerték egymást s egy év emlékei, muló érzelmei nem oly erősek, hogy el ne lehetne feledni.

S Beppo nem Dolát siratta. Siratott egy ősz öreg embert, a ki megszabadult a föld minden szenvedésétől s a kinek emlékét most tisztelte igazán, a fájdalom jegyében, az első álmok hajólorésében.

Ezután bejelenti, hogy Barabás Béla az aradi és Gubody Ferenc képviselő a nagy-kőrösi mandátumról lemondott. Végül bemutatja az irományokat.

Következik a

felirati javaslat.

tárgyalása.

Ichlicska Ferenc: Apponyi is, de az egész parlamenti többség is hirdeti a testvériséget. Kérde, hogy miképpen értelmezik ezt? Ha komolyan akarják a békés egyetértést, akkor igyekezzenek a függőben lévő nagy szociális kérdéseket megoldani s a súlyos gazdasági bajokat orvoslást találni. Ő ismeri ezeket a bajokat és úgy találja, hogy a kormány programjában felöltött eszközök nem elégségesek erre a célra. Ezután polemizál Emődy Józseffel és visszautasítja azt a vádat, hogy a nemzetiségek a szociálistákkal paktumot kötöttek volna. A szociálisták csak azért nem támadják többé őket, mert tudják, hogy ők az általános választójogot, minden reakcionárius megnyirbálás nélkül akarják megvalósítani. Mint pap a metafizikai kérdésben ellenfele a szocializmusnak, de hiva Rousseau egy nagy mondásának, hogy senki olyan gazdag ne legyen, hogy mást megvehessen és senki olyan szegény ne legyen, hogy kénytelenségből eladja magát. A nemzetiségi feliratot fogadja el.

Vlád Aurél: A többség keze meg van kötve és nem cselekedhetik úgy, a hogy érez. Konfliktusba vitte az országot, a nélkül, hogy számolt volna az erővel. A következő az volt, hogy a népszuverénitást elve kudarcot vallott. Nemcsak le kellett mondania törekvéseiről, hanem olyan program megvalósítására kötelezte magát, amely meggyőződésével ellenkezik. (Zaj.) Az nem egyéb, mint a felülről jött, leplezett oktrojnak az elpalástolása. Azt ígérte a kormány, hogy renoválni fogja az egészségtelen állapotokat, amide eddigi működése nem val erre. A nemzetiségi panaszokat sorolja fel és elfogadja a nemzetiségi feliratot.

Bánffy Dezső báró: Csodálatos, hogy a nemzetiségek folyton vele foglalkoznak, folyton őt támadják. A mikor ő kormányon volt, akkor a képviselőházban nem mertek úgy beszélni a nemzetiségek, mint most.

Vajda Sándor: Ez az eredmény?

Bánffy Dezső: Az eredmény az, hogy itt tárgyalni nem lehetett az ország ügyeit.

Maniu Gyula: Szolgálta Béceset. (Zaj.)

Bánffy Dezső: Az urak engem közbeszólásokkal nem fognak elterelni s mondanivalómól. Egyébként a vita itt felesleges, mert igen nagy ellentétben állunk egymással. A nemzeti jogok poliglott államot akarnak.

Vajda Sándor: Jogállam. (Zaj.)

Bánffy Dezső: Jogállam akkor van, ha biztosítottuk a nemzeti államot. (Taps a baloldalon.) A liberalizmust és demokratizmust csak addig a határig fejleszthetjük, amíg a nemzeti állam érdekével megegyezik. Idezi Bismarck szavait, mely szerint az ő liberalizmusa az, amely az állam érdekével megegyezik. Így vagyunk a nemzetiségekkel. Ha az ő demokratikus követeléseiket teljesítjük, akkor meginog a nemzeti állam. Nos, én ezen a vonalon, csak szigorúan soviniszta, nemzeti politikát helyeslek. A nemzet érdeke magát erőssé és egységessé tenni. A dinasztianak pedig szintén érdeke egységes magyar államot fejleszteni. Ezt a kérdést nem lehet bizottságok kiküldésével megoldani. Itt nincs mit tisztázni. Mi tisztában vagyunk célunkkal és itt nem alkuszunk. (Taps.) Bár nincsen pártom, de tudom, hogy ebben a kérdésben velem van az egész ország. Ne vegyék rossz néven, ha egy dolgot említ. A képviselők névjegyzékében a horvát képviselő neve horvátul van. Pedig nem helyes. Maholnap a nemzetiségek is megkapják ezt a csekélynek látszó engedélyt. Eddig a horvátoknak joguk volt itt horvátul beszélni. De most azt hallja, valaki horvátul esküt is tett. Ezt nem érti: ha nem tud magyarul, hogyan foglalhat helyet az illető a bizottságokban. Aztán az egyik a delegációban németül beszél. Hát bizony a tapintat címén itt nagy bűnököt követnek el a nemzeti gondolat rovására.

Volna még mondani valója, de nem akarja az időt rabolni, most a sok és hosszú beszéd csak nehezíti a kormány helyzetét. Ő nem tartozik a kormány támogatók közé, ellene se foglal állást, mert helyes, hogy elvállalta a kormányzást.

Kubik Béla: Hát a szegedi levél? (Zaj.)

Bánffy Dezső: Én abban a levélben azt a meggyőződésemet fejeztem ki, hogy a katonai kérdésekben nem érünk el semmit s elégedjünk meg azzal, ami a feliratban foglaltatik. Ő nem hirdette a teljes lemondást, csak azt kívánta, hogy elégedjünk meg az ezrednyelvel.

Somogyi Aladár: Egy héttel előbb másképpen beszélt. (Zaj.)

Bánffy Dezső báró: Kérem, én nem szemrehányáskép mondom, de abban a levélben több van, mint a mennyit ez a kormány akar. Az ő szegedi levelében gazdasági kérdésekről is van szó. Szó van a kész fizetések felviteléről is, ami a feliratban nem tud felfedezni. Egyébként az ország hálójára érdemes ez a kormány, hogy az alkotmányos kibontakozás érdekében elvállalta a kormányzást. Nem szívesen tette szóvá ezeket a dolgokat, de a függetlenségi oldalról provokálták. Visszatér a nemzeti kérdésre. Igéri, hogy a költségvetés tárgyalása során részletesen foglalkozik ezekkel a kérdésekkel. Nem az 1906-iki költségvetéséni, hanem az 1907-ikénél. (Tetszés.)

Vajda Sándor: Foltozza a népszerűséget!

Bánffy Dezső: Az én népszerűségem? **Vajda Sándor:** Fucses!

Bánffy Dezső: Ha nem tetszik az én népszerűségem, akkor miért foglalkoznak velem? (Zajos taps és derűtség.) Az ország és nemzet egységét követeli. Ehhez szigorú nemzeti politikára van szükség. Fel fog szólni valahányszor provokálják. Én másképp bántam önmagammal mint miniszterelnök, (Zajos taps és derűtség) biztosítottam magamnak, hogy nem beszélek itt poliglott államról, amiből a memorandistákat szabadságotam. A feliratot elfogadja, mert ez hazafias kötelessége. (Taps a nemzetiségek között.)

Elnök: Báró Bánffy szemrehányást tett. Az első, hogy horvátul van a horvát képviselő neve a névjegyzékben. Ennek az a magyarázata, hogy a megbízó levelekről irtuk le a leveleket. Ő ezen a dolgon javít. Tegnap már Drohobeczky Gyula nevét magyarul mondotta. A másik fontosabb szemrehányás az, hogy az összeférhetetlenségi bizottság egyik tagja horvátul tett esküt. Idezi a 68-iki törvényt, melyet úgy magyaráz, hogy a horvát nyelvet a horvátok használhatják.

Vlád Aurél: Megérdemli a lelkét!

Justh Gyula elnök: Csendet kérek. Én a törvényt minden vonalon be fogom tartani. Bánffy szemrehányásait visszautasítja. Őt perc szünetet ad.

Szünet után.

Elnök az ülést megnyitja.

Maniu Gyula: Nem vitatkozok Bánffyval, mert elhatározta, hogy vele nemzetiségi kérdésben nem áll szóba.

Felkiáltások: Szegény Bánffy! (Derűtség.)

Maniu Gyula: Bánffy nagy szolgálatot tett ma a nemzetiségi eszméknek, a mikor itt az ország színe előtt kijelentette, hogy erőszakkal is el kell nyomni a nemzetiségi törekvéseket. Ez az elv erkölcstelen, mert hiszen Bánffy maga vallotta be, hogy miniszterelnök korában nem merete volna vallani. Hátha ez erkölcsei alapon álló politikai elv lenne, akkor, ha ez a politika megbírná a nyilvános kritikát, Bánffy bizonyára nem álltaná róla, hogy hatalmi állásában vallani nem merete. A rendszer változásban a nemzetiségekre nézve nem lát jobb jövőt.

(Távirati tudósítás.) Maniu Aurél után **Wekerle Sándor** miniszterelnök szólal fel. A nemzetiségeknek a többség felirati javaslata ellen intézett támadásaival foglalkozik. Mindenekelőtt szemökre lobbantja azt a fenyegető hangot, melyet a magyarság ellen hasz-

nálnak. Ők panaszkodnak választási visszaélésekről, holott az a való igazság, hogy még most is zsandárral kell védelmezni a nemzetiségi jelölt ellen szavazott választókat. Sorra megcáfolja a nemzetiségi szónokok állításait s rámutat arra, hogy a leghetlenebb eszmékkel kalandozva, kiakarják sajátítani a szociális kérdéseket. Pedig ő büszkén vallhatja, hogy egyetlen kormányának sem volt oly gazdag szociális programja, mint a mostaninak. Ki jelenti, hogy nemzeti egységünket nem adjuk fel s ezen az alapon fogunk tovább fejlődni. Ezután báró **Bánffy Dezső** és **Wlád Aurél** szólalnak fel személyes kérdésben, mire az ülés véget ér.

KÖZIGAZGATÁS.

× Az állandó választmány ülése.

Hajdúvármegye állandó választmánya ma délelőtt 9 órakor tartott ülést Veszprém Zoltán főispán elnöke alatt. Jelen voltak: Kovács Gyula h. alispán, Pénzes Sándor árvaszéki elnök, Pékozdy Sándor főjegyző, Czeglédy Mihály h. ügyész, Dávidházy Sándor, Dalmy Barna és dr. Várady Szabó János aljegyzők, Latinovics Mihály főmérnök ifjabb Mórész Pál, Rásó Gyula, Veszprém István, Simon Károly, Baltazár Dezső és Kálmán Lajos bizottsági tagok. A közgyűlés elé kerülő ügyeket tárgyalták. A hajdúdorogi főbíró választás ügyében a vizsgálatot rendelte el az állandó választmány, a megye 1905. évi zárószámadását tudomásul vették, a téglási tisztújítás ellen beadott panaszt elutasították.

× Bizottsági ülések a városházán.

A szegényügyi bizottság mára hirdetett ülése a tagok részvétlensége miatt elmaradt. A bizottság újabb ülését a hó 13-án délelőtt 11 órakor tarja. Az iskolaszék a szintén részvétlenség miatt elmaradt ülését a hó 13-án délután 4 órakor tartja.

× Az új állami utak.

A kereskedelmi miniszternek egy igen hasznos rendelete érkezett le Hajdúvármegyéhez. A rendelet szerint a miniszter újabb utállamosítási programot állított össze, amely a Debrecen — Hajdúsámson — Nyiradony; Debrecen — Hajdúszörmény — Hajdúnánás — Tiszalök; — Debrecen — Nyiregyháza közutaknak az állami uthálózatba való felvételét elrendelte s a közeljövőben való kiépítését határozta el.

× Ragadós száj és körömfájás.

A debreceni gazdák figyelmét felhívja a hatóság, hogy Hosszupályiban a ragadós száj- és körömfájás fellépett és a község határa zár alatt van. A hosszupályi határban tehát állatok felhajtása veszélylyel jár.

× Biharország és Érmihályfalva.

Szatmárnémeti város közgyűlésén Kesztzégi István bizottsági tag, Pap Géza polgármesterhez interpellációt intézett, hogy vajjon az új vármegyének, amelyet Biharmegyéből az érmihályfalvi járás kiszakításával és Szatmár vármegye egy részéből alakítanak, Szatmárnémeti város vagy Nagy Károly városa lesz e a székhelye. A polgármester nem tudott az interpellációra határozottan felelni.

Egyház és iskola.

Az ev. ref. leányiskola köréből. Az ev. ref. felsőbb leányiskola és tanítónőképző tanári kara ezúton is felhívja az intézetbe belépni szándékozó növendékek figyelmét, hogy további kellemetlenségek elkerülése végett jól teszik, ha csakis az igazgatóságnál vagy az által és a tanári kar által megbízott dr. Matolesy László tanárnál bejelentett lakások közül választanak maguknak helyet. Azok a szállások pedig, kik a növendékek közül akarnak maguknak kosztost tartani, tartásuk kötelességüknek a maguk jól felfogott érdekében bejelenteni szintén a nevezett tanárnál, hogy hány növendéket akarna tartani és mily feltételek mellett, ennek megtörténte annál is inkább kívánatos, mert a növendékek, kiknél a tanári kar a helyváltoztatást szükségesnek látja, kötelesek azt 24 óra alatt elhagyni. Bejelentéseket dr. Matolesy László fogad el a tanári könyvtár hivatalos helyiségében Kossuth-u. 33. Ugyancsak ott lehet majd bejelentéseket eszközölni augusztus hó utolsó negyedében is.

A böögötei iskola.

(Angol reformiskolák.)*

— július 10.

Talán még olvasóink emlékezetében van a Batthyány Ervin gróf kísérlete. Főcélja az iskolával az volt, ami az általa a Huszadik Század e folyóirat legutóbbi számának egyikében ismertett angol reformiskoláké, t. i.: „a tanulók testi és szellemi egészsége, az elvont tanulás helyett az élet által való közvetlen nevelés; az egyéniség s egyéni tehetőségek teljes és szabad kifejtése.“ Bárótné akarta ideális iskoláját felállítani, de a vallás-erkölcsi neveléshez ragaszkodó nép megakadályozta annak megnyitását. Pedig ez lett volna ám a valódi iskola: Ebből kerültek volna ki élet s tetterős, önálló gondolkozású, a társadalom hasznos, derék polgárai. Sajnos a borsórt gondolkodás, a rut egoizmus, mindenben csak az önhasznót keresés, minden reformtól való irrtózás megakadályozta azt az üdvös munkát, melyet az iskola végezhetett volna. — Nálunk minden magasabb tanulmányi fokon, minden életpályánál az állam által ahhoz szükségesnek tartott és szigorúan előírt tanulmányok elvégzését bizonyítványokkal kell igazolni. — Bizonyítványokkal, melyek állítólag a tudás, a tehetség dokumentumai! Pedig dehogy! Régen elfelejtette már a szép bizonyítványok boldog tulajdonosa azokat a száraz, elvont elméleteket, neveket, fogalmakat, különféle tudományos rendszereket talán tehetsége, készütsége sines a választott életpályához, mert csak protekcióival szerezte meg a „passust“, de ez mind semmi, ami földolog: a kezében van egy halom bizonyítvány s akkor minden rendben van.

Angliában nem így van. Ott mindenkinek mielőtt valami állást, foglalkozást kapna képesítő vizsgálatot kell kimutatnia, hogy eleget tud-e a megkívánt szükséges ismeretekből. Nem kérdik van-e bizonyítvány az elvégzett iskolából, hogy hol, meg milyen módszerrel tanult, csak föltétlen, biztos tudást kívánnak tőle. Ezért aztán mindenki nyithat iskolát s taníthat, ahogy kedve tartja az állam gyámkövése nélkül. Ezért állhat fenn ugyiszintén az az 5 ideális iskola is, melyben a következő módon igyekeznek megfelelni a föntemlített 3 főelvnek:

A gyermek szellemi munkája összeviesza naponta 3 órát tesz ki, a házi feladatok igen ritkák. A tanítás amikor csak lehet szabadban történik. Sétálva figyelik meg a természet egész életét s a tényekből önálló gondolkodással, következtetéssel közvetlen tapasztalaton alapuló — tehát tartós — alapos tudást szereznek. Ha kőbányát néznek meg ezer s ezer kővületeivel, sziklarétegeivel ugyeológiai tanulnak. Ha előttük kint a szabad természetben megy végbe a csirának

* Ezen közleményt — bár intencióit nem osztjuk — a tárgy érdekességénél fogva közöljük.

S z e r k .

növénnyé, a bálnak rovarrá fejlődése ugy az élet, a társadalom fejlődését, evolúcióját is könnyebben fogják megérteni.

A fizika elemeibe a szemük előtt zuhanó patakok, folyók s a különböző természeti jelenségek: szél, zivatar, viillamlás, mennydörgés, szivárvány vezetik be. A látottakat lerajzolják, lefestik s így az alapos tudás a szem, kéz művészi iskolázásával egyesül.

Földrajzi alapfogalmakat is séta közben szerzik meg. A tanító figyelmezteti őket a különféle talajalakulatokra, a vidék helyzetére, melyet letérképeznek s így a területek s magasságok kiszámításának módjával megismerkedve a földrajzzal együtt megtanulják a geometria elemeit. A környék történelmi nevezetességű helyei megelevenítik előttük a mulat; a gyárak, vasutak, közintézmények megismerésével a jelen társadalmi viszonyait ismerik meg; nyelveket társalgás útján sajátítják el.

Ha szabadban nem lehet tágas, világos szobákban tartózkodnak, melyet maguk díszítenek fel rajzokkal, virágokkal. Legfeljebb 40 percig tanulnak egyfolytában és a hosszú szünetekben a tanítóval játszanak, üzik a jólismert divatos sportokat. Van saját kertjük, melyet egymás közt apró részekre osztva maguk művelnek, megismerkedve ily módon alaposabban a botanikával, biológiával, mezőgazdasággal. Van műhelyük, melyekben pontos, rendszeres munkához szoknak, maguk készítik ugyanis az apró eszközöket, melyekre az iskolában és a kertben szükségük van, asztaloskodnak, furnakfaragnak, esztorgályoznak nagy élvezettel.

Főelv: az élet maga nevel egyedül az életre, a gyermeknek a reális világgal és tényekkel kell összeköttetésben lenni.

Nincs ama iskolákban örökös félelem a vizsgától, a rossz osztályzattól, nincs lelket ölő észtopító szajkózás, gyűlölet a tanítók iránt. Hanem igazán meg van az összetartás érzete, az együttérzés, a folytonos haladás. A tanítók együtt játszanak a gyerekekkel s nem állanak abban az elérhetetlen magasságban, mint nálunk. Annak a természetellenes rendszernek, mely szerint fiúk s leányok külön neveltetek, itt nincs helye.

Igy nevelik a piros pozsgás, derék embereket Angliában, s aki az élet reális tényeivel kora gyermekkorától fogva oly összeköttetésben áll mint e reformiskola tanítványai az akármilyen életpályán jobban boldogul, mint a mi középiskoláink tanítványai.

Nekünk — így fejezi be gr. Batthyány cikkét — kiknél az állam kényszerít arra, hogy mit hogyan kell tanítani, s tanulni, még az ideális iskolára egyelőre várunk kell

Bszó.

NAPI HIREK.

Megint a tulipán!

— Irta: Vidovich Menyhért. —

— július 10.

Az ember esze igazán megáll, a debreceni társadalom eszejárásán! Ösztönzöm az egyiket a tulipán viselésére, azt mondja „klerikális találmány!“ Ösztönzöm a másikat, a hazai ipar támogatására, azt mondja: „mit, a zsidó ipart támogassam?“

Igazán kitűnő maszlag ez, a midőn Debrecen a hazai ipar támogatásának szent eszméjét így utasítja el!

De hát édes jó uraim: nem látják önök az óriási ellentétet? Ha a „zsidó ipar“ támogatásáról van szó, a klerikalizmus eo ipso kíván zárva! Ha pedig klerikális a találmány, az ugyan nem támogatja a zsidó ipart...

Szerencsétlen nemzetem hát ide jutottál! Megáll a toll a kezemben arra gondolva, hogy lehetne téged mély álmodból fölébreszteni?

Mi az a „klerikalizmus?“ Egyházi uralom! — Hát kérdem minden józan gondolkozású magyar embertől: volt-e 1867. óta még csak halvány látszata is Magyarországon a papi-uralomnak? A nagy jövedelmekkel rendelkező katolikus egyházfők nem mindég a szabadelvű kormányzat szekerét tollák-e? Már pedig „szabadelvűség“-et és a „klerikalizmus“-t egy kalap alá foglalni, még a legörültebb újságíró sem merészelné!

De nézzük a másik szempontot. az úgynevezett „zsidóipar“-t! Édes Istenem! Milyen balgaság még ez is! Megjegyzem, hogy a zsidókérdésről nekem is van véleményem. Hanem a mi igazság, az igazság. Hát ugyan kérdem én: meglevő iparunkat és kereskedelmünket kiknek köszönhetjük? Nem-e zsidó hitfelekezeti polgártársainknak?

Óriási tévedés a felfogásban, hogy azért, mert egy egy gyárnak a tulajdonosa véletlenül zsidó, akkor már a zsidót támogatjuk a vagyonszerzésben! — Hát aztán nem fontolják meg az illetők, hogy az a zsidó polgártárs, mikor a keservesen összekuporgatott tőkéjéből gyárat tud létesíteni, akkor az a zsidó gyáriparos tulajdonképpen száz meg ezer embernek ad kenyeret! A nemzet közgazdasági előhaladásán munkálkodik!

Szerencsétlen ez az ország, megvan méltatlanság! A keserűség fog el, a midőn azt látom, hogy milyen álürügyekkel vonja ki magát az ós, Debrecen is a tulipán nemzeti mozgalmának támogatásából!

Napról-napra.

— július 10.

Jó Solymosi, öreg mester,
Rólad irni tollam restell.

Vagy nem rólad, hanem arról
A nagy indolenciáról.

Eljöttél a tulipánnal,
Sok vidám, művészi számmal —

S alig hogy volt publikum...
Ez a város unikum.

Fedák Sári esküvője.

— július 10.

Már az iskolákban is úgy tanítják, hogy az érdem magnyeri jutalmát. Ennek a gyönyörű tételnek az igazságát legközelebb egy fényes esküvő fogja bebizonyítani: Fedák Sári férjül veszi Dégenfeld Imre grótot.

Hogy micsoda érdemről van szó, azt nem nehéz kitalálni. A Fedák Sári elvülhetetlen érdemeiről, amelyek több feszes trikón és magasra emelt lábón kívül részben tulipánarulásban, részint a koalíciós program pártfogásában csucsosodnak ki. Mert Fedák Sári volt az, aki a béke előtt szinpadon, automobilon, sőt azokon kívül is nyíltan utált mindent, ami nem koalíciós. Így történt, hogy amikor beütött a tisztult közélet, a hivatalos lapban hirdetmény jelent meg, mely azt hirdette, hogy Dégenfeld Imre grótot feloldották a gondnokság alól. Dégenfeld gróf tudniillik télig már völegénye volt az isteni divának, ami arra indította a Dégenfeld családot, hogy elnevelje és más okokból kifolyólag sürgősen gondnokság alá helyeztesse az ifju mágnást. Miután azonban időközben Fedák bebizonyította, hogy ő érdemes hazafi: visszaadták neki a grótot.

A nyári szenzációk különben sem volnának teljesekek, ha Fedák Sári távol maradna tőlük. Mert az végre nem elég, hogy immár két ügetőversenyt nyert meg az isteni Sára

és Debrecen meg Beregszász aranyifjúsága úgy esküszik reá, mint a geszti lóversenyző Taralra. Más szenzációról is gondoskodni kell: Zsazsa tehát páros napokon tud rajta; ma örök hűséget esküszik szinpadnak, holnap az örök bucsuzásra készül.

És most eljutottunk az igazi szenzációhoz. Fedák Sári — ez hiteles és igaz dolog! — az esküdjére készül. Az esküdjé pedig visszavonhatatlanul meglesz 1907. januáriusának első péntekjén.

Hogy miért éppen pénteki napon? Azért mert az isteni Zsazsa minden nevezetes eseménye pénteki napra esett. Pénteken látta meg először a napvilágot... azaz: pénteken látta meg először a napvilág Őt; pénteken lépett a szinpadra; pénteken követte el az első szerződésességét és pénteken szerződött el a Népszínházhoz.

De mindez mellékes. A fő az, hogy Zsazsa esküdjére készül! no meg — egy kis budai vendégszereplésre... („A K“)

— **Ipartestületi hírek.** Az ipartestület órási és ékszerész szakosztálya tegnap délután ülést tartott. Az ülésen folyó ügyeket intézték el. Ugyancsak tegnap tartotta meg a szijgyártó szakosztály is az ülését, melyen ipari sérelmekkel foglalkoztak.

— **A polgármester szabadságon.** Kovács József polgármester tegnap kezdte meg két hétre terjedő szabadságidejét. Távol létében Vecsey Imre főjegyző helyettes polgármester fogja helyettesíteni.

— **Siketnémák felvétele.** A siketnémák helybeli intézete legelső sorban a debreceni siketnémák taníttatása céljából létesült. Ámde az idén igen kevesen jelentkeztek felvételre a debreceni siketnémák közül, mégis az intézet igazgatósága újból is felszólítja a szüléseket, hogy tíz napon belül folyamodásukat nála Csapó utca 35. sz. alatt adják be.

— **Az alispán választás.** A hajdúvármegyei, függetlenségi és 48-as párthoz tartozó bizottsági tagok ma délután 3 óra körül népes értekezletet tartottak Debrecenben. Weszprémy István hajdúhadházi ügyvéd elnökielte alatt és kimondták, hogy a pályázók közül Kovács Gyula jelöltiségét támogatják.

— **Felmentett rendőrtisztviselők.** A debreceni felfüggesztett rendőrtisztviselők ügye végre kedvező elintéztést nyert. A belügyi kormány ma érkezett rendeletével ugyanis valamennyit visszahelyezte állásába. A leirat szerint visszahelyeztettek állásukba dr. K. Tóth Mihály mezőrendőrkapitány ifjú Orosz László rendőrfogalmazó, Szóts Lajos rendőrbiztos, Botos András titkos rendőr és Vadas Mózes rendőrőrsparancsnok. A visszahelyezés holnap fog megtörténni. A felmentett rendőrtisztviselők a 6 hónap óta visszatartott felmentésüket is megkapják.

— **Gazdatisztek vizsgálja.** A hazai gazdasági tisztak közül többen nincsenek abban a helyzetben, hogy a gazdasági szakiskolákban vizsgát tessenek és így működésükben nagy akadályoknak néznek elébe. Pedig rendkívül sokan vannak olyanok, kik szakmájuk és gyakorlatok révén nagyobb képességgel rendelkeznek a gazdálkodásban, mint azok, kik a gazdasági iskolákban vizsgát tettek. A földművelésügyi miniszter ma ebben az irányban leiratot intézett Hajdúvármegye közönségéhez, melyben az e téren eddig uralkodó anomáliákon segíteni ixykelt. Kijelenti ebben a leiratban, hogy a földművelésügyi miniszter a képzés hiánya alól a szakirodalom és gyakorlat mezején kiváló gazdatiszteknek felmentést adhat. Fel-

szólítja tehát a miniszter Hajdúvármegye közigazgatási bizottságát, valamint az összes mezőgazdasági bizottságokat és gazdasági egyesületeket, hogy a megye területén működő gazdálkodók munkásságát fokozottabb mértékben figyelje meg. A rendeletnek van ezenkívül még egy érdekesebb részlete. Eddig ugyanis az volt a szokás, hogyha valaki a képzés alól magát felmenteni kívánta, egyedül valamely gazdasági egyesület elnöke vagy titkára terjesztette fel erre vonatkozólag a jelentését. Így pedig könnyen megtörtént az, hogy érdemtelenség emberek csoportja pajtások címén a vizsga alól felmentést kaptak, míg érdemesebb emberek elestek a képzéstől. A földművelésügyi miniszter erre nézve elrendeli, hogy ezentúl a pártoló vagy elutasító véleményt nem az egyesület titkára hanem a gazdasági bizottság választmányi gyűlése terjeszse fel, különben a véleményt tekintetbe nem veheti. A megyei gazdálkodók körében ez az intézkedés meglehetősen kellemetlenséget kelt, mert ilyen körülmények mellett pályájukban egyesek ellenséges érzületeket többé meg nem akadályozhatja. A rendeletet a megye alispánja közölni fogja Hajdúvármegye összes gazdagi testületeivel.

— **Szerelmi bánat miatt.** Román-telenül szeretett Emődi Mária 17 éves, újfelhértői születésű szobaleány, aki dr. Kerekes Gézánál szolgált. Ma hajnalra virradóra a szerencsétlen teremtés marólugot ivott. Meg akart halni, mert az, akit ő szeretett, nem viszonzta érzelmét. Súlyos, balsósérülésekkel szállították a kórházba a halni vágyó leányzót.

— **Küldöttség a pénzügyigazgatónál.** Ma reggel népes deputáció jött be Balmazújvárosról Debrecenbe. Fauszt Elek pénzügyigazgatót keresték fel a balmazújvárosi harmadosztályú kereseti adóköteles kereskedők, szatócsok, bormérők. A küldöttség tagjai tulajdonképpen találják a javaslatba nozot reájuk kivetendő adót. Azt állítják a küldöttség tagjai, hogy az alapul vett egységár magasabbra van véve. Arra kérték a pénzügyigazgatót, szállítsa le az adójukat, mert a tervbe vett magas adó mellett ekzisztenciájuk van veszélyeztetve. A pénzügyigazgató szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte a küldöttség tagjainak, hogy a javaslatot alapos vizsgálat tárgyává fogja tenni és ha látja, hogy tényleg magas alapot vettek fel, le fogja szállítani adójukat. A küldöttség örömmel vette tudomásul a pénzügyigazgató választását.

— **Az aratás és az ügyészség.** Ilyenkor gabonabetakarítás idején számít a legtöbb ember az ügyészség humanitására. Az elítélteknek, kik a tavaszi törvénytörési ülésszakban kapták ki a reájuk mért büntetést, most júliusban és Augustusban kellene a börtönbe vonulniok, hogy eleget tegyenek az igazságszolgáltatás parancsának. Csakhogy ez a két hónap jelenti a parasztembernek az egész évet. Ekkorra esik az aratás, a behordás és a cséplés, a mikor megkeresi az ő télire való buzáját, ruháját és egyéb szükségleteit. Egész családok fenntartása függ ettől a két munkás hónaptól s ha ilyenkor a családfő a börtönben töli az idejét, bizony nyomorúságban maradnak összes hozzátartozói. — Ezért látunk az ügyészségen minden nap megtört, alázatos és reménykedő férfiakat, kik néhány havi halasztásért könyörögnek a hatalmas uraknál. Végighallgatunk egy-két ilyen instanciát és valóban meghatóan festik ezek a bűnös emberek azt a szenvedést és nyomort, melyet ők elzárásuk esetén családjeikre zúdítani fognak. Az ügyészség értesülésünk szerint minden esetben a hol a büntetés elől való kibúvást vagy menekülést, esetleg a szökés szándékát fennforogni nem látja, az aratók kérését lehetőleg teljesíti is.

— **Örült csendőr.** Kinos jelenetnek voltak ma délelben szemtanui azok, akik a Szeged állomás harmadik osztályú váróter-

mében tartózkodtak. Négy csendőr ült a váróteremben és várják az arad-csanádi vonat indulását. A csendőrök reggel elítelt csanád-megyei sztrájkolókat hoztak be a szegedi kir. ügyészség fogházába és ekkor akartak visszautazni. Az egyik csendőrvezető Szabó István roppant erősen nézegette a kaszárban ülő özvegy Rákócziné fölírónőt s többször rá is mosolygott. A fölírónő odaüzent a pincérrel, hogy mit akar tőle, de a csendőr válasz helyett falrengetősen kezdett kacagni. Az erős nevetést egyszerre vadállatias ordítás váltotta föl és az őrsvezető hadonászni kezdett maga körül. Az utasok összefutottak, megtudni, mi történt. Akkorra már két társat lefogta és bevitték a rendőrőrszobába. Amíg vitték, a csendőr az ő és társai zubbonyát teljesen összetépte. Nyomban telefonáltak a mentőknek, akik konstataciót, hogy veszedelmes elmebaj tört ki a csendőrn. A honvédcsapatkórházba szállították.

— **Leégett képviselő.** Kalocsáról táviratozzák, hogy Nyáry Béla országgyűlési képviselő háza az éjjel leégett. Szerencsére teljes szélcsend volt és így a tűz továbbterjedését sikerült megakadályozni. A vizsgálat kiderítette, hogy a képviselő házat 14 éves cselédje gyújtotta fel, mert a szolgálatból elbocsátották. A cselédeány bevallotta tettét.

— **Tolvaj a menházban.** Dávid László balottai (Abaujmegye) napszámos f. hó 9. es 10. ike közötti éjjelen a Csicsogón levő menházban szállt meg. Elalvás előtt feje alá tette a rókabőrbelésű fekete kopottas kabátját, a melyet azonban alvás közben valaki kinyújt a feje alól s a zsebében volt 12 korona pénzt. Dávid munkásigazolványával együtt ellopta. A rendőrség Dávid feljelentése folytán az ismeretlen tolvajt nyomozza.

— **A marosvásárhelyi dráma.** Marosvásárhelyről jelentik: A honvédkerületi parancsnokság megbízásából ma kihallgatta Fülep hadnagyot ezredese. — A kihallgatás négyesem között történt, a mikor az ezredes felhívta Fülepet, hogy becsületszóra tegyen vallomást. Hogy Fülep mit mondott, az nem került nyilvánosságra. A városban ugyan beszélnek Fülepnek ezredesével szemben történt vallomásáról, de ez nem tarthat igényt a hitelre, mert nem tétélezhető fel az ezredesről, hogy Fülep vallomását bárkinek is elmondotta volna. Mondják, hogy a hadnagy beismerte azt, hogy az asszonytól volt és hallván a férj dörömbölését, a cselédek segítségével elmenekült. A hadnagy az eset alkalmával polgári ruhában volt. Oreskovitsné szobájába bezárkozott és senkit sem fogad. A férj állapotáról nem igen érdeklődik. Oreskovits meglövetésekor az első segélyt dr. Szokody nyújtotta, kivel a megsebesült még néhány szót váltott. A honvédhadbíró ma Kolozsvárról ideérkezett.

— **Szerencsétlenül járt gépész.** Sulyos szerencsétlenség érte ma délután 4 óra körül Sánta Gábor, Darabos u. 57. sz. alatti lakos 21 éves gépész, aki a nagyerdei fürdő gépházában volt alkalmazva. A délután folyamán főnöke felküldte a kazán tetejére, ahol valami gőz-szelepet kellett volna elzárni. A szerencsétlen fiatal ember hirtelen lezuhant a kazán tetejéről és oly szerencsétlenül, hogy vállpercet eltört, fején három nagyobb és több kisebb sérüléseket szenvedett. A súlyosan sérült fiatal ember fejsebeit azonnal bevarrta és gyógykezelés alá vette dr. Balkányi a fürdő ezidei bérloje, akinek lakására csodálatos mód a sok vért vesztett fiatal ember még saját erején ment el. Sulyos sebeit most egyelőre a lakásán ápolják.

— **Kovács segédek bérharca.** Mint már jeleztük a helybeli kovácssegédek hétfőn sztrájkba léptek. Ügyükben holnap délután tartják meg a békéltető bizottsági ülést. Vétési Béla iparhatósági biztos elnökielte alatt.

— **Köszönet nyilvánítás.** Helybeli uriemberek között felmerült viás ügyből kifolyólag megállapított és közös megegyezéssel jótékony célra szánt 80 koronát a siket némák helybeli iskolája javára kezeimhez vevén, az ismeretlenül maradni kívánó feleknek ez uton nyilvánított hálás köszönetemet. Oláh Károly tanácsnok.

— **Halálos pofon.** Temesváron T. C. banktisztviselő afőötti haragjában, hogy 17 éves cselédje Baadar Erzsébet nem nyitotta ki neki első csemetéjére az ajtót, úgy arcul ütötte a szerencsétlen leányt, hogy az súlyosan megbetegedett és kórházba szállították, hol tegnap borzasztó kínok között meghalt. A rendőrség elrendelte a boncolást, hogy megállapíthassa, vajjon az arculütés következtében halt-e meg a leány, vagy régebbi baja miatt.

— **Lezuhant hid.** Berettyóújfalusi hídján tegnap végzetes kimenetelű szerencsétlenség történt. A berettyóújfalusi hid, amelyt 8 évvel ezelőtt építettek nagy költséggel s mely azóta a szakértői szemiek szerint kifogástalannak bizonyult, váratlanul leszakadt, éppen akkor, mikor egy gazdember hajtotta át rajta 35 darab hízó sertés. A nagy roszogással és robajjal összeomló hid a Berettyó vizébe temette a szerencsétlen embert s a hidon hajtott állatokat.

— **Eltűnt iskolás fiu.** Boros Mihály 10 éves iskolás fiu szüleinek Eötvös utca 27 szám alatti lakásáról f. hó 3-án eltűnt. A fiu atyja tegnap jelentést tett az eltűnésről a rendőrségen, kérve fiának köröztesését.

— **Az elfogott izgató.** Ujvidékről jelentik: A rendőrség vasárnap este letartóztatta Láng Kálmán szociálista vezért. Erre mintegy 10 órákor nagy csoportosulás támadt a városháza előtti téren. A tömeg Láng szabadon bocsátását követelte. A rendőrség azonban a tömeget csakhamar szétoszlatta. Miután a tömeg a mellékutókban csoportosult, egy század katonaság vonult ki, melynek láttára azonban a tömeg szétoszlott.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kiakatban.

x **Állásra pályázó.** Egy becsületes és jó családból származó, középkorú egyén 50-100 forint övadék letétele mellett pályázik bizalmi állás elnyerésére. — Ajánlja magát gazdatiszti állásra, pénzbehajtásra, raktárkezelésre, bizományi üzlet vezetésére vagy valamely magánintézetben hivatalnoki állást is elfogad. Cim a kiadóhivatolban meg tudható.

x **Egy óriási bálna hal** minden csont részét sikerült megszerennem, úgy, hogy most a női mellfűzők készítéséhez a legkiválóbb halcsont anyaggal rendelkezem. Te kintettel a nagy mennyiségre, abban a kedvező helyzetben vagyok, hogy minden elfogadható árban és vezetésem alatt készíttetek eredeti párisi és angol model után bármilyen érzékeny alaknak megfelelő kényelmes mellfűzőt. A tisztelt hölgyközönség ezzel abba az előnyös helyzetbe jut, hogy nem lesz kénytelen más rosz rendszerű és szakértelem nélkül készített fűzőket viselni, amely esetleg a női szervezetre könnyen káros hatású lehet. Nagy raktárt tartok kész mellfűzőkben 2 koronától feljebb. Javítást a legolcsóbban eszközölök. Szíves bizalmat és pártfogást kér tisztelettel Golstein Karolina, Debrecen, Fő piac, Lamprecht palota.

x **Utazók és ügynökök** fix fizetéssel és jutalékkal felvételnek Schweitzer Testvérek cégnél Debrecenben, Piac-utca 56.

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Izis hajszesz. Két-bárom heti használat után a legrosszabb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ár csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Sziloz Ferenc gyógyszerésztársában, Piac-utcán.

x Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Zichy Jenő szanatóriumában.

„Csecsemő.”

Betegségét titkolják.

(Saját tudósítónktól.)

— július 10.

Tegnap délelőtt — a mint már jelentettük — az a szenzációs hír terjedt el Budapesten, hogy Zichy Jenő gróf elméje elborult és nagy titokban a Niedermann-szanatóriumba szállították. Egy hírlapíró, hogy a hír valóságáról meggyőződést szerezzen, ma délelőtt kiment az Erzsébet királyné ut végén levő Niedermann-szanatóriumba és meggyőződött arról, hogy Zichy Jenő gróf tényleg a szanatórium lakója. Az intézet elorvosa csak akkor vallotta azt be, mikor a hírlapíró felvilágosította, hogy az intézet kapuján történt belépésekor véletlenül látta Zichy Jenő grófot a kertben sétálni.

A városon jóval kívül, az Erzsébet királyné ut végén fekszik a Niedermann-szanatórium. Az intézet súlyos idegbajosok és gyógyítható elmebajosok részére van berendezve.

Megérkezvén a szanatórium kapuja elé, a hírlapíró a magas drótháló kerítésen keresztül megpillantotta az intézet kertjében sétáló Zichy Jenő grófot. — A grófot egy egész táborokar kísérte. Hátról három ápoló s vele az intézet főorvosa s két három beteg ment.

Az újságíró egy ideig kívülről figyelte a társaságot. A grófon semmi változás nem észlelhető. Néha-néha megáll, hevesen gesztikulál és a levegőbe mutogat. Kísérői nagy érdeklődéssel hallgatják előadását. Majd egy oszón ápolónál halad el mellettük s ez magára vonja a gyengébb nem iránt mindig különös előszeretettel viselkedő gróf figyelmét. Megállítja. Valamiről beszélgetnek, miközben a gróf hangosan többször ismétli és szótrogolja ezt a szót „csecsemő” és jóízű kacag rajta. Az intézet tulsó felén nemzeti zászló leng. A gróf előtte elhaladva, kalapját megemeli.

Mikor az újságíró az intézet ügyeletes alorvosa elé vezettette magát, ez kijelentette neki, hogy a dologban nem nyilatkozhatik.

Annyi azonban kiszivárgott, hogy az immár 69 éves Zichy Jenő gróf igen súlyos természetű idegbajban szenved. Az a mániája van, hogy ő Kossuth Ferenc s képzeletben folyton küldöttségeket fogad. A gróf betegségéről fővárosszerte nagy részvétellel beszélnek.

SZÍNHÁZ.

* **Hangverseny a színházban.** Szakács Andor, a debreceni színház főrendezője beadványt intézett a városi tanácshoz, amelyben két estére, július 14-re és 15-re a színház átengedését kéri. Ezen a két estén Szakács Andor jeles művészársasággal hangversenyt akar rendezni a debreceni színházban. A tiszta jövedelem felét felajánlja Szakács a mentő egyesületnek, felét pedig a siketnémák intézetének. Az első előadást szombat este leszállított helyárrakkal, a másodikat pedig vasárnap délután félhelyárrakkal rendezné Szakács Andor. A hangverseny programját Szakács be is terjesztette a városi tanácshoz, a városi tanács szerdán

dönt a kérelem felett, amelynek teljesítése el nem gördül semmi akadály. A társaság tagjai közt van Szakácsné Gárdonyi Teréz, Szakács Iluska, Szabó Irma, Lónyai Piroška, Árkosi Vilmossal.

TAVIRAYOK.

Elitelt orosz tisztek.

Budapest, július 10. Kronstadtól távirialk: Tíz órai tanácskozás után a tengerészeti haditörvényszék a közetközö itéletet hozta a „Vjedovi” ágyunaszádnak a japánoknak történt átadása tárgyában: Négy tiszti büntés abban, hogy átadták a hajót a japánoknak, miért is halálra ítéltetnek, egyben azonban a kegyelmi kérvény pártolólággal terjesztetik a cár elé, a kit a törvényszék arra kér, hogy az enyhítő körülmények tekintetbevételével a tiszteket zárja ki a katonaságból és fozssa meg bizonyos jogaikról. Rozsdesztvanszky tengernagyot és a többi vádlottakat felme tették.

Szerb—Bolgár egyezség.

Budapest, július 10. Szófiából jelentik: Simics iteni szerb követ tegnap két óráig tartó megbeszélést folytatott a miniszterelnökkel. A követ lépéseket tett az iránt, hogy a bolgár kormány Szerbiát az Ausztria-Magyarországgal való vámkonfliktusban olykép támogassa, mint a januári konfliktus alkalmával. Politikai körökben az a vélemény uralkodik, hogy a bolgár részről teendő könyvitészek ezuttal is vasuti tarifaengedményekre fognak szorítkozni.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 10.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelte. Kedvezőbb irányzat mellett 30,000 méter-mázsakerült forgalomba 10 fillárral magasabb árakon. Egyébb gabonanemek közül tengeri, tartott, zab nízilárdabb, rozs és árpa tartott. Idő: esős.

Buza októberre	15.18—20.
Buza áprilisra	15.76—78.
Rozs októberre	12.88—20.
Rozs áprilisra	
Zab októberre	13.08—10.
Zab áprilisra	13.48—50.
Tengeri augusztusra	12.26—28.
Tengeri szeptemberre	12.54—56.
Tengeri 1907 májusra	11.08—10.
Repee augusztusra	30.40—60.

Szerkesztői-posta.

Démon. Zsidófaló cikkével kereskedjék máshol. Mind gonosz ember az, aki most bármily irányban a meggyőződések és figyelmekek megosztására tör. Nekünk most a nemzetiségek, nemzetköziségek, szabadgondolkodók és antiszemiták egyaránt gyűlöletek és szerfőlött gyanusak. Azt kell keresnünk a nemzet válságának nagy kavardásában, a mi összefügg, nem pedig azt, a mi szétbomlaszt. Ne legyen többé szerencsénk egymáshoz, tisztelt Démon ur! Ön kicsi kakodaimon!

T. G. Sz. J. Belmunkatársunk örvend annak, hogy „Az én parókiám” című szép verse Öt rigmusok irására készítette, melyek legjobbjai a következő:

„Ha a hittannal elkészül,
Haza viszük őt lelkészül.”

Majd a szaván találja fogni, a minő furfangos a poétanapség!

B. D. Mathisson szörnyen elavult, limonádés német poéta. A mi értékes benne, a csengő bongó nyelvezet, azt az Ön műfordítása nem tudta visszaadni.

MAGYAR állam vasutak menetrendje

1906. május hó 1-től.

Debrecenből indul		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmár teher v. sz. sz.	este	8	24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7	22
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4	25
m. á. vasúttól	reggel	5	35
vásártérről —	reggel	5	44
m. á. vasúttól	d. e.	8	09
vásártérről —	d. e.	8	16
B.-Böszörmény m. á. vasúttól	d. u.	11	11
B.-Sz. Mihály vásártérről —	d. u.	11	20
felé m. á. vasúttól	d. u.	4	34
vásártérről —	d. u.	4	47
m. á. vasúttól	este	7	—
vásártérről —	este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v. -tól	d. u.	4	56
O.-Kócs — Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16
Derecske — N.-Léta felé — —	reggel	9	35
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Debrecenre érkezik			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul			
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor ér. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor ér. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor ér. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor ér. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik			
Budapest felől (sznmélyvonat)	d. u.	8	29
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	8	48
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	3	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46
Szatmár — M.-Szigetről — —	d. u.	4	12
Csak M.-Szigetről — — —	este	10	11
Szatmár felől — — —	este	6	40
Kassa — Miskolc felől — — —	este	8	19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	d. e.	11	31
B.-Sz. Mihály vásártérről —	reggel	7	33
B.-Böszörmény vásártérről —	d. e.	7	40
felől vásártérről —	este	6	22
mávasúthoz vásártérről —	este	6	28
mávasúthoz	d. u.	8	29
	d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Kócs — Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18

Sérvben szenvedők!

Keleti-féle

legújabb találmányu es és kir. szab; sérvkötő pneumatikus gumi-pelottával a legtökéletesebb a maga nemében!

A legrégibb és legnagyobb sérvket fájdalom nélkül visszatartja!

Árak: egyoldalú 12 kor kétoldalú 24 kor.

Számtalan elismerő levél bel és külföldi leghíresebb orvosoktól és szaktanároktól!

25 év óta fennálló tes. egyeneszeti műintézetemben egy fővárosi gyakorló szakorvos állandó felügyel. e mellett a legtökéletesebb technikai kivitelben, a legolcsóbb árak mellett készülnek.

MŰLABAK és MŰKEZEK

amputáltak részére.

Mellfűzők és egyenesítők ferdén nőttek részére.

Járó és támgépek csont- és ízület tuberkulotikus, angolkóros, rheumás, elgörbült betegeknek.

Haskötők, gummi-görccsér harisnyák (Hölgyeknek női kiszolgálás.)

Szegényeknek részletfizetések megegyezés szerint — Kérjen ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával ellátott — nagy képes árjegyzéket,

Keleti J.

orvosi műszergyáros BUDAPEST, IV. ker. Koronaherceg-utca 27/3.

a főtisztelendő szervita rend zárda palotájában Gyár: Bpest. Központi városház. Alapítva 1878

NYAVALYATÓRÉS!

Ei nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szer

ed, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható a

szabad. „Mattyu gyógyszerár“ által Majna-Frankfurt.

50 évi siker.

ESZÉKI

arkenőcs

ÉS ESZÉKI

Szalvator

szappan

Eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a

DIENES J.-C.

„Szalvator“ gyógytárából.

ESZÉKEN, Felsőváros.

1 tégely eszéki arkenőcs ára 70 fill. és 1 kor.
1 drb. Szalvator szappan ára 1 kor,
1 tégely kézi paszta ára 1 kor. 20 fill.
Lydon rizspor kis toboz 1 k. nagy doboz 2 kor.
Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkotórésztől és megfelelnek tökéletesen a 71,012. sz. B. m. rendelkeznek.

Főraktár: Budapest

Pörök József

gyógyszerésznél,

VI. Király-u. 12. és Andrássy-ut 29 sz

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmatrend tulajdona. Első rangu kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török, kő- és márványfürdők; hőlég, szénsavas és villamosvízfürdők. Ivó- és belégzési kura. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés, jutányos árak. — Prospektust ingyen és bérmentve küld. **Az igazgatóság.**

Tavaszi és nyári Idény 1906. évre.

VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK.

Egy szelvény ára 3'10 mtr. (K 7.—, 8.—, 10.— jó (valódi) hosszu, teljes férfül- (K 12.—, 14.— jobb (valódi) tönyre elegendő (kabát, (K 16.—, 18.— finom (valódi) nadrág és mellény) csak (K 21.— legfinomabb (valódi) yajlabból.)

Egy szelvény fekete szalon öltönyre K. 20.—, valamint felöltő szövetek, turista-loden, selyem-kangarn stb., gyári árban az elismert szolid posztógyári raktár által

Siegel-Imhof, BRÜNN.

Minták ingyen és bérmentve. Mintaszerinti szállításért felelősséget vállalok. A magánvevőre óriási előnyök hárulnak, hogy szöveteit fenti cégnél közvetlen gyári piacon rendelheti.

Cook és Johnson-féle

amerikai

Patent-tyukszem-Gyűrű

(törv. védve)

ma az egyetlen szer, mely a borzasztó tyukszem fáj-dalmakat — azonnal megszünteti és el is távolítja.

Ez ma a világ legjobb szere minden szenvedőnek ajánlatik.

1 drb. 20 fillér, 6 drb. 1 korona.

Debrecenben kapható a következő gyógy-szerárakban:

Balázs Ödön Csapó-utca, Füleky Pál a magyarkoronához, Kóczyán Dezső Homok-keri-utca, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Sziloz Ferenc az angyalhoz. — Radakovics Géza, Dr Rothschnek v. k., Dr. Varga és Bodnár G az aranygy-szarvúhoz, Kovács L. a fehérhatyúhoz és Tóth Béla uraknál, — ugyszinte a birodalom minden gyógy-szerárában és droguériájában.

Még mindég!

Nagyválaszték husszu és rövid száru selyem cérna és glace keztyűkben.

Sérv-kötők, Has-kötők, hátegyenesítők, műlabak, műkezek, műfűzők mértékszerinti készítéses és szakszerű javi tása el vállaltatik.

Mentőszekrények!

Cséplőgépek és gyár áruhoz miniszteri rendelet szerinti

SGHÓN SÁNDOR

keztyű, kötszer- és orvosi műszer-tára, DEBRECEN.

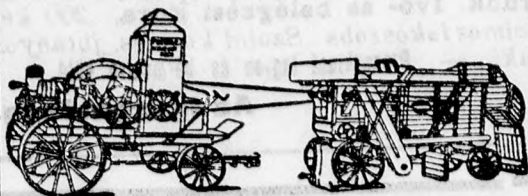
Piac-u. 12. Stenczinger-ház.

Hirdetések művészi illusztrációja, szövegezése, eredeti tervezetek kidolgozása és előleges költségvetések teljesen díjtalanul.

GOLDBERGER ÁV.
BUDAPEST, VACSI UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

Csak az eredeti
PLEWA-MOTOR

és lokomobil, nyersolaj, benzin- és szivógáz-üzemre, biztosítja a legolcsóbb hajtóerőt a malomban és gazdaságban. — Szerkezete egyszerű, szilárd és tökéletes, bárki kezelheti, tartósabb a gőzgépeknél. — A nyers olaj üzemnél pénzügyi (finánc) ellenőrzés nincs.

Mindenféle **MOTOROK**

megtekinthetők üzemben.
Árjegyzék, költségvetés és egyéb felvilágosítás
díjmentes.

Cím: **DÉNES B.** motorspecialista,
Budapest, V., Lipót-körút 15.

Kertek kiültetése alkalmából figyelembe
ajánlom, nagy készletemet szép szőnyeg
és virágzó növényekből olcsó árban.

Paczelt János

Debrecen, Kossuth-utca.

Védjegy: Horgony

A Liniment Capsici comp.,
a Horgony-Pala-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult hárszer, mely
már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szernek bizonyult kísérletnél,
csúszni és meghúzóknál bedaráló-
képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
míatt bevásárlásakor óvatossá legyünk és
csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a
„Horgony” védjeggyel és a Richter cég-
jegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva.
A dobozban 80 fillér, 1 kor. 40 f. és
2 koronás és ugyanolyan minden gyógy-
szertárban kapható. — Főraktár: Török
József gyógyszerész, Budapest.

Richter gyógyszerész
„Arany keresztelés”, Prágában.
Kisbányai utca, Budapest.

Klimatikus
gyógyfürdő.

GLEICHENBERG

Nyári üdülő.
IDÉNY:
Május—Október.

(Stájerország.)

Gyógyjavallatok: Légzőszervek hurutos bajai
(Asztma, Emphysem) az emésztési szervek
szív-izmok megbetegedésénél, idegbajoknál stb.

Gyógyeszközök: Inhalációs terapia, pneumatikus
kamarák, hidegvízgyógyintézet, szénsavas fürdők
Fangó-gyógyintézet stb. stb.

Gyógyforrások: Konstantin-, Emma-forrás, Szent-
János-kut, Remete-forrás.

■ Kimerítő képes prospektussal szolgál, lakás és kocsimegrendeléseket elfogad a **Fürdőigazgatóság.** ■

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZARSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHIVÓK,
TANCRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.

a „SZABADSÁG”
pol. napilap
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsrajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a
„SZABADSÁG”
részére

jutányosan felvételnek.

A
„SZABADSÁG”
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 kor.
Negyed évre . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . 20 kor.
Fél évre . . . 10 kor.
Negyed évre . . . 5 kor.